

ગુજરાત પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ
વડી કચેરી "પર્યાવરણભવન"
સેક્ટર - ૧૦ એ, ગાંધીનગર

"Policy for Dual Discharge"

રાજ્યમાં આવેલા હયાત ઉદ્યોગો દ્વારા અથવા નવા સ્થપાતા એકમો દ્વારા ઔદ્યોગિક ગંદા પાણીના નિકાલ માટે ના હયાત Mode of disposal સાથે અન્ય વધારાના જથ્થા અથવા concentrated streams માટે Zero Liquid Discharge (ZLD) મેળવવાની દરખાસ્ત બાબત.

રાજ્યમાં હાલમાં જે વિસ્તારોમાં CETP તેમજ પાઈપલાઈનની ક્ષમતાને ધ્યાને રાખી નવા તેમજ હયાત એકમોને તેમના વધારાના ગંદા પાણીના જથ્થાના નિકાલ માટે મંજૂરી આપી શકાતી નથી, તેવા કિસ્સામાં CETP તેમજ પાઈપલાઈનની ક્ષમતાને તેમના હાલના ગંદા પાણીના શુદ્ધિકરણ તેમજ વહન ક્ષમતાને ધ્યાને રાખી બોર્ડ દ્વારા નવા તેમજ હયાત ઉદ્યોગોને મંજૂરી આપવા એક Policy For Dual Discharge નક્કી કરવામાં આવેલ છે. જે policy આ સાથે એનેક્ષર - ૨ થી રજૂ કરવામાં આવે છે. આ શરતોનું પાલન કરતા એકમો આ પોલીસી અન્વયે બોર્ડની જરૂરી મંજૂરીઓ મેળવી શકશે.

Annexure -II

Policy for Dual Discharge

રાજ્યમાં આવેલા હયાત ઉદ્યોગો દ્વારા અથવા નવા સ્થપાતા એકમો દ્વારા ઔદ્યોગિક ગંદા પાણીના નિકાલ માટે હયાત Mode of disposal સાથે અન્ય વધારાના જથ્થા અથવા concentrated streams માટે ZLD મેળવવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવે છે. આવી અરજીઓની દરખાસ્ત નીચેની શરતોનો સમાવેશ કરી શકાય.

1. જે વિસ્તારોમાં CETP/પાઇપલાઇનની ક્ષમતા તથા CETPના performance ને ધ્યાને લઈ એકમો ને વધારાના ઔદ્યોગિક ગંદા પાણીના જથ્થાના નિકાલની પરવાનગી આપી શકાય તેમ નથી, તેવા વિસ્તારોમાં એકમો દ્વારા ઔદ્યોગિક ગંદા પાણીના વધારાના જથ્થાની ટ્રીટમેન્ટ માટે ZLD ની વ્યવસ્થા એકમ પરીસરમાં નીચેની શરતે કરવાની રહેશે.
  - a. એકમ દ્વારા ZLD માટે અલગથી એનર્જી મીટર મુકવાનું રહેશે અને તેની લોગબુક નિભાવવાની રહેશે.
  - b. ZLD ના ઇનલેટ તથા ઇનલેટ ટુ ઈવેપોરેટર/MEEમાં ફ્લોમીટર મુકવાનું રહેશે અને તેનો દૈનિક રેકોર્ડ નિભાવવાનો રહેશે.
2. એકમ દ્વારા જ્યારે એકમ પરીસર બહાર ZLD માટે ઔદ્યોગિક ગંદા પાણી મોકલવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવે (Common Environmental Infrastructure for ZLDમાં) તેવા કિસ્સામાં એકમ દ્વારા નીચે મુજબની શરતોનું અમલ કરવાનું રહેશે:-
  - a. ઔદ્યોગિક ગંદા પાણીના જથ્થાના collection and disposal માટે disposal tank સાથે fixed pipeline with flowmeter ની વ્યવસ્થા મુકવી અને તેનો રેકોર્ડ નિભાવવો.

- b. ઔદ્યોગિક ગંદા પાણીનું વહન dedicated tanker(GPSની સુવિધા ધરાવતા) મારફતે કરવાનો રહેશે. Common Environmental Infrastructure for ZLDમાં ઔદ્યોગિક ગંદા પાણી મોકલ્યાના તમામ રેકોર્ડ તેના જથ્થા સહિતના નિભાવવાના રહેશે.
3. આ ઉપરાંત ઉપરોક્ત બંને કિસ્સામાં નીચે મુજબની શરતોનો પણ પાલન કરવાનું રહેશે.:-
- a. ZLD સીસ્ટમ માટેની તમામ પાઈપલાઈન નેટવર્ક above ground level રાખવાનું રહેશે.
- b. એકમ દ્વારા ઔદ્યોગિક ગંદા પાણીના reuse/ recovery નો રેકોર્ડ નિભાવવાનો રહેશે.
- c. એકમ દ્વારા streamwise ઔદ્યોગિક ગંદા પાણીના જથ્થાના જનરેશન, શુદ્ધિકરણ તથા નિકાલની માહિતી નિભાવવાની રહેશે.
- d. એકમ દ્વારા વધારાના ગંદા પાણીના જથ્થાની તેમજ Change in mode of disposal માટે જરૂરી મંજૂરીઓ, જેવી કે CTE / CCA / EC, મેળવવાની રહેશે.
4. જે એકમોને ઔદ્યોગિક ગંદા પાણીના નિકાલ માટે એક કરતા વધુ mode of disposal ની મંજૂરી આપેલ હોય તેવા કિસ્સાઓમાં એકમો દ્વારા ઔદ્યોગિક ગંદા પાણીના નિકાલ માટેનો તમામ રેકોર્ડ સ્થળ પર જાળવવાના રહેશે અને બોર્ડના અધિકૃત અધિકારીની મુલાકાત સમયે તે ઉપલબ્ધ કરવાનું રહેશે.
5. ZLD સીસ્ટમ માટે પ્રથમ તબક્કામાં 6 માસ માટે મંજૂરી આપવામાં આવશે. ત્યારબાદ જે તે વિસ્તારના CETP/FETP ના ગંદા પાણીના અંતીમ નિકાલના જથ્થા અને ગુણવત્તાને આધારે આખરી નિર્ણય લેવામાં આવશે.